

На основу члана 39. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 97/16, 36/19 и 61/21) и члана 38. Статута града Бања Лука („Службени гласник Града Бања Лука“, бр. 14/18 и 9/19), Скупштина града Бања Лука је, на сједници одржаној дана _____ донијела следећи:

ЗАКЉУЧАК

о давању сагласности на Одлуку о усвајању елабората о докапитализацији и идејни пројекат реструктурирања и консолидовања за одрживо пословање ЈП AQUANA водени парк д.о.о. Бања Лука

1. Скупштина града Бања Лука даје сагласност на Одлуку о усвајању елабората о докапитализацији и идејни пројекат реструктурирања и консолидовања за одрживо пословање ЈП AQUANA водени парк д.о.о. Бања Лука, број: 010-809/23, коју је усвојила скупштина ЈП AQUANA д.о.о. Бања Лука на сједници одржаној 26.04.2023. године.

2. Овај закључак ступа на снагу са даном доношења, а биће објављен у Службеном гласнику Града Бања Лука.

Број: 22-013- /23

ПРЕДСЈЕДНИК
СКУПШТИНЕ ГРАДА

Љубо Нинковић

Образложење

Скупштина ЈП AQUANA водени парк д.о.о. Бања Лука, на сједници одржаној дана 26.04.2023. године донијела је Одлуку о усвајању елабората о докапитализацији и идејни пројекат реструктурирања и консолидовања за одрживо пословање ЈП AQUANA водени парк д.о.о. Бања Лука, број: 010-809/23.

Елаборатом су извршене и описане стручне анализе којима се може допринијети развоју јавног предузећа и осигурати позитиван финансијски резултат.

ПРЕДЛАГАЧ

Градоначелник

Драшко Станивуковић

ЈП „AQUANA“ д.о.о. БАЊА ЛУКА
-СКУПШТИНА -

На основу члана 5. Закона о јавним предузећима („Службени гласник Републике Српске“ бр. 75/04 и 78/11) члана 22. Статута ЈП „AQUANA“ д.о.о. Бања Лука и члана 21. Одлуке о организовању „AQUANA“ д.о.о. Бања Лука, као јавног предузећа, Скупштина ЈП „AQUANA“ д.о.о. Бања Лука на својој ванредној XXXVIII сједници одржаној дана 26.04.2023. године, доноси следећу:

О Д Л У К У

- Усваја се Елаборат о докапитализацији и идејни пројекат реструктурисања и консолидовања за одрживо пословање ЈП „AQUANA“ водени парк д.о.о. Бања Лука.
- Скупштини Града поднијеће се на разматрање ова одлука.

о б р а з л о ж е њ е

Скупштина ЈП „AQUANA“ д.о.о. Бања Лука на својој ванредној XXXVIII сједници разматрала је Елаборат о докапитализацији и идејни пројекат реструктурисања и консолидовања за одрживо пословање ЈП „AQUANA“ водени парк д.о.о. Бања Лука, предложен од стране Надзорног одбора, сачињен од стране аутора: Др. Светлана Сабљић и проф.др. Тајана Сердар Раковић, марта 2023. године.

Достављено:

- Скупштина Града Бања Лука
- Одбор за ревизију
- Надзорни одбор
- а/а

ЈП „AQUANA“ д.о.о. БАЊАЛУКА
- Скупштина Предузећа -

по овлашћењу Градоначелника
Валентина Аниччић, дипл.економиста

BR! 010-209/23
26. 04. 2023.

JP Aquana vodeni park d.o.o. Banja Luka
Aleja Svetog Save 80
Banja Luka

**ELABORAT O DOKAPITALIZACIJI I IDEJNI
PROJEKAT RESTRUKTURIRANJA I
KONSOLIDOVANJA ZA ODRŽIVO POSLOVANJE
JP AQUANA VODENI PARK D.O.O. BANJA LUKA**

Autori: Dr Svetlana Sabljic i prof. dr Tajana Serdar Raković

Banja Luka, april 2023.

S A D R Ź A J

1. OSNOVNI PODACI O PRIVREDNOM DRUŠTVU	5
1.1. Poslovno ime privrednog društva	5
1.2. Sjedište privrednog društva.....	5
1.3. Istorijat privrednog društva i sadašnja situacija – kratka hronologiju od osnivanja do danas (datum osnivanja, promjene: organizacione strukture, vlasništva, kapitala, sjedišta, broja zaposlenih)	5
1.4. Trenutna struktura vlasništva	6
1.5. Osnovna djelatnost prema razvrstavanju po djelatnostima privrednih društvima (industrijska klasifikacija djelatnosti)	6
1.6. Organizaciona struktura JP Aquana d.o.o Banja Luka	7
1.7. Ukupna vanjska i unutrašnja površina JP Aquana vodeni park d.o.o. Banja Luka	7
1.8. Broj zaposlenih radnika	8
1.9. Kvalifikaciona struktura zaposlenih radnika.....	8
1.10. Organizaciona struktura radnika.....	9
1.11. Prodajna i nabavna mreža	10
1.12. Misija privrednog subjekta.....	11
1.13. Vizija privrednog subjekta.....	11
1.14. Brend.....	11
2. FINANSIJSKA ANALIZA: ANALIZA PRINOSNOG, IMOVINSKOG I FINANSIJSKOG POLOŽAJA JP AQUANA D.O.O. BANJA LUKA.....	11
2.1. Analiza prinosnog položaja JP Aquana d.o.o. Banja Luka	11
2.1.1. Struktura finansijskog rezultata i uspješnost bilansa	12
2.1.2. Rizik ostvarenja rezultata redovne aktivnosti, donja tačku rentabilnosti i stopa elastičnosti	14
2.1.3. Finansijska moć	17
2.1.4. Rentabilnost	17
2.2. Analiza imovinskog položaja	18
2.2.1. Analiza strukture aktive	18
2.2.2. Analiza operativne imovine	19
2.2.3. Analiza stalne imovine	20
2.2.4. Analiza obrtne imovine	21
2.3. Analiza finansijskog položaja	25
2.3.1. Analiza struktura pasive sa osvrtom na strukturu kapitala	25
2.3.2. Analiza likvidnosti.....	28
2.3.3. Analiza finansijske stabilnosti.....	29
2.3.4. Analizu zaduženosti (adekvatnost kapitala)	31
2.3.5. Analiza solventnosti.....	32

3. FINANSIJSKA ANALIZA JP AQUANA D.O.O. BANJA LUKA PO POJEDINIM POSLOVNIM I ORGANIZACIONIM JEDINICAMA	33
3.1. Analiza poslovanja organizacione jedinice Aquana vodeni park	33
3.2. Analiza poslovanja poslovne jedinice Gradski olimpijski bazen	35
3.3. Analiza poslovanja Bifea u Administrativnoj službi Grada Banja Luka	37
3.4. Analiza poslovanja službe ugostiteljstva u okviru JP Aquana d.o.o. Banja Luka	38
4. OSNOVNE INFORMACIJE O PROJEKTU	41
4.1. Naziv projekta	41
4.2. Lokacija projekta	41
4.3. Namjena projekta	41
4.4. Trajanje projekta	41
4.5. Cilj projekta	41
4.6. Opis projekta	41
4.7. Opis aktivnosti	42
4.8. Vremenski plan projekta	46
5. SWOT ANALIZA	50
6. PEST ANALIZA	51
7. VAŽNI ASPEKTI PROJEKTA	52
7.1. Tehničko-tehnološki aspekti projekta	52
7.2. Tržišni aspekti projekta	53
7.3. Ekološki aspekti projekta	53
8. PROJEKCIJA PRIHODA I RASHODA U CILJU OSTVARIVANJA POZITIVNOG REZULTATA POSLOVANJA	53
8.1. Projekcija prihoda	54
8.2. Projekcija rashoda	58
8.3. Projekcija poslovnog rezultata	61
9. ODRŽIVOST PROJEKTA	61
9.1. Analiza rizika	61
9.2. Finansijska i institucionalna održivost	63
10. ELEMENTI DODANE VRIJEDNOSTI U PROJEKTU	64
10.1. Održivi razvoj	64
10.2. Informaciono društvo	64
10.3. Regionalni razvoj	64
11. BUDŽETSKE LINIJE I AKTIVNOSTI PROJEKTA	65
12. NOVI KONCEPT POSLOVANJA	65
SPISAK TABELA, GRAFIKONA I SLIKA	67
PRILOZI	69

**I Finansijska analiza JP Aquana vodeni park
d.o.o Banja Luka**

1. OSNOVNI PODACI O PRIVREDNOM DRUŠTVU

1.1. Poslovno ime privrednog društva

Puni naziv: Javno preduzeće „AQUANA“ vodeni park d.o.o. Banja Luka

Skraćeni naziv: JP „AQUANA“ d.o.o. Banja Luka

JIB: 4402173470008

1.2. Sjedište privrednog društva

Aleja Svetog Save 80

78000 Banja Luka

Republika Srpska

Telefon: 051 228 400

051 228 401

E-mail: info@aquana.ba

1.3. Istorijat privrednog društva i sadašnja situacija – kratka hronologiju od osnivanja do danas (datum osnivanja, promjene: organizacione strukture, vlasništva, kapitala, sjedišta, broja zaposlenih)

JP Aquana do.o. je javno preduzeće u vlasništvu Grada Banja Luka. JP Aquana d.o.o. osnovano je 28.07.2005. godine na osnovu ugovora o osnivanju, kao trgovačko - uslužno privredno društvo „Aquana“ Banja Luka. Upisani osnivački kapital Društva iznosio je 5,013,001.60 KM, a upisani osnivači su bili:

- Grad Banja Luka, sa osnivačkim ulogom u stvarima (pravo raspolaganja i upravljanja na građevinskom zemljištu) u procenjenom iznosu od 3,743,001.60 KM i 74.666% udjela u strukturi kapitala;
- Atzwanger AG. Bozen, Italija sa osnivačkim ulogom u novcu, u iznosu od 880,000 KM i 17.554% udjela u strukturi kapitala;
- GP Krajina a.d. Banja Luka, sa osnivačkim ulogom u novcu, u iznosu od 390,000 KM, i 7.78% udjela u strukturi kapitala.

Ugovorom o prenosu osnivačkih prava zaključenim dana 25.10.2005. godine, GP Krajina je prenijela svoj udio u vlasništvu Društva Aquana d.o.o. preduzeću Atzwanger AG. Bozen, koje je preuzelo obavezu isplate uplaćenog dijela osnivačkog uloga. Na osnovu ovog ugovora izvršena je promjena registracije - promjena osnivača kod Osnovnog suda u Banjoj Luci, tako da su upisani osnivači bili: Grad Banja Luka, sa osnivačkim ulogom u stvarima u iznosu od 3,743,002 KM i 74.666% udjela i Atzwanger AG. Bozen, sa osnivačkim ulogom u novcu, u iznosu od 1,270,000 KM i 25.334% udjela.

Ponovna promjena strukture vlasništva je izvršena 18.04.2008. godine kada je grad Banja Luka otkupio udio Atzwanger AG. Bozen. Ugovorom o kupovini i prenosu udjela zaključenom između Grada Banja Luka i preduzeća Atzwanger AG. Bozen, suosnivač

Atzwanger AG. Bozen je ustupio uz naknadu svoj udio u kapitalu Aquana d.o.o. Gradu Banja Luka, čime je Grad Banja Luka postao jedini vlasnik kapitala Aquana d.o.o. sa povećanim osnivačkim ulogom i sa 100% učešća u osnovnom kapitalu Aquana d.o.o. Banja Luka.

Dana 28.11.2008. godine, na osnovu Odluke o organizovanju Aquana d.o.o. Banja Luka kao Javnog preduzeća koju je donijela Skupština grada Banja Luka, izvršena je registracija Javnog preduzeća "Aquana" vodeni park d.o.o. Banja Luka, čiji je jedini osnivač Grad Banja Luka sa 100% udjela.

JP Aquana vodeni park d.o.o Banja Luka posluje u sopstvenom prostoru i zauzima ukupnu površinu od 38,000 m². JP Aquana vodeni park d.o.o sadrži: 38,000m² vodenog parka, 3 bazena (dječiji, plivački i zabavni), 1,500m² vodene površine, 24,000m² prostora sa hladovinom za odmor, 2 košarkaška terena, 1 teren za odbojku, piceriju, gril, kafe bar, restoran sa 250 mjesta i VIP salom od 10 mjesta. U sastavu vodenog parka pored tri bazena je tobogan dužine 100 metara, vodeni tok, vrtlog, fontane, masažna ležišta i masažni mlazevi, velike zelene kaskade i površina sa prirodnim hladom. JP Aquana vodeni park je smješteno je u neposrednoj blizini centra grada u banjalučkom naselju Borik.

Sezona vodenog parka JP Aquana vodeni park d.o.o. počinje krajem maja i traje do septembra, a radno vrijeme je svakim radnim danom od 10 do 20 časova, te vikendom od 9 do 20 časova. Prihodi vodenog parka s obzirom na djelatnost zavise od vremenskih uslova u ljetnoj sezoni (od broja sunčanih dana).

JP Aquana vodeni park d.o.o. Banja Luka ostvaruje prihode iz sljedećih djelatnosti: ugostiteljstvo, djelatnost vodenog parka (otvoreni bazeni) u ljetnoj sezoni i ostale aktivnosti (marketing, zakupi prostora i ostali prihodi). Uprkos velikom potencijalu JP Aquana vodeni park d.o.o. je u finansijski veoma lošoj situaciji i posluje s gubitkom duži niz godina.

U okviru JP Aquana vodeni park d.o.o. posluju poslovne jedinice: Gradski olimpijski bazen i Bife u administrativnoj službi Grada Banja Luka.

1.4. Trenutna struktura vlasništva

100% javno vlasništvo Grada Banja Luka

1.5. Osnovna djelatnost prema razvrstavanju po djelatnostima privrednih društvima (industrijska klasifikacija djelatnosti)

Osnovna djelatnost Društva: **93.29 Ostale zabavne i rekreativne djelatnosti**

Preduzeće je registrovano za obavljanje sljedećih djelatnosti:

36.00 Prikupljanje, prečišćavanje i snabdijevanje vodom;

47.11 Trgovina na malo u nespecijalizovanim prodavnicama pretežno pićima, prehrambenim proizvodima i duvanskim proizvodima;

47.64 Trgovina na malo sportskom opremom u specijalizovanim prodavnicama;

49.41 Drumski prevoz robe;
 52.21 Uslužna djelatnost u kopnenom saobraćaju;
 56.10 Djelatnost restorana i usluga dostave hrane;
 56.21 Djelatnost kateringa;
 56.29 Ostale djelatnosti pripreme i posluživanja hrane;
 56.30 Djelatnosti pripreme i posluživanja pića;
 68.20 Iznajmljivanje i poslovanje sopstvenim nekretninama ili nekretninama uzetim u zakup (lizing);
 73.11 Agencije za reklamu i propagandu;
 73.12 Usluge oglašavanja (predstavljanja) preko medija;
 77.21 Iznajmljivanje i davanje u zakup (lizing) opreme za rekreaciju i sport;
 79.90 Ostale rezervacijske usluge i pripadajuće djelatnosti;
 82.30 Organizacija sastanaka i poslovnih sajmova;
 85.51 Obrazovanje u oblasti sporta i rekreacije;
 90.01 Izvođačka umjetnost;
 90.02 Pomoćne djelatnosti u izvođačkoj umjetnosti;
 90.04 Rad umjetničkih objekata;
 93.11 Rad sportskih objekata;
 93.13 Fitnes centri;
 93.19 Ostale sportske djelatnosti;
 93.21 Djelatnost zabavnih i tematskih parkova;
 93.29 Ostale zabavne i rekreativne djelatnosti;
 96.04 Djelatnost za njegu i održavanje tijela;
 96.09 Ostale lične uslužne djelatnosti, d.n.

1.6. Organizaciona struktura JP Aquana d.o.o Banja Luka

Organizaciona struktura JP Aquana d.o.o. Banja Luka uključuje upravu preduzeća, odjeljenje interne revizije, pravnu i kadrovsku službu, službu za finansije i računovodstvo, tehničku službu, službu ugostiteljstva i službu objekta. Pored toga, u toku ljetne sezone, preduzeće zapošljava sezonske radnike.

1.7. Ukupna vanjska i unutrašnja površina JP Aquana vodeni park d.o.o. Banja Luka

Ukupna vanjska površina koju zauzima JP Aquana d.o.o. Banja Luka je 38.000 m². Unutrašnja površina zatvorenog prostora JP Aquana vodeni park d.o.o. Banja Luka iznosi 2,111m². Struktura unutrašnjeg zatvorenog prostora je sljedeća:

Tabela 1: Struktura unutrašnjeg zatvorenog prostora JP Aquana d.o.o. Banja Luka

PRIZEMLJE	m²
Prostor garaže (parking)	315
Prostor garaže (autopraonica)	315
Makoprint kopirnica (u zakupu)	83

Makoprint štamparija (magacin)	205
Kancelarijski prostor	69
Magacinski prostor	60
Magacin sa komorama (pripada kuhinji i restoranu)	38
	1,085 m ²
SPRAT	
Restoran Mediteraneo	502
Restoranski prostor (Toalet)	31 (15+16)
Restoranski prostor (Kancelarija)	23
Restoranski prostor (Predvorje, hodnik)	30
Kuhinja	140
Restoran Sorisso (Bilijar klub Osmica) (u zakupu)	300
	1,026 m ²
Ukupno	2,111 m²

Izvor: Podaci JP Aquana d.o.o. Banja Luka

1.8. Broj zaposlenih radnika

Broj zaposlenih radnika na dan 27.01.2023. godine je 55. Preduzeće je osnovano sa 1 zaposlenim radnikom 2005. godine, te je broj radnika postepeno rastao. Najveći skok u broju radnika zabilježen je nakon 2010, godine sa početkom rada Gradskog olimpijskog bazena (u 2011. godini je bilo 100 zaposlenih radnika). Potom, broj radnika postepeno opada, da bi 2022. godine iznosio 55.

1.9. Kvalifikaciona struktura zaposlenih radnika

Kvalifikaciona struktura radnika JP Aquana d.o.o. Banja Luka je sljedeća:

Tabela 2: Kvalifikaciona struktura zaposlenih radnika JP Aquana d.o.o. Banja Luka

Stručna sprema	Broj radnika
I UPRAVA PREDUZEĆA	
VSS	3
II ODJELJENJE INTERNE REVIZIJE	
Master ekonomije	1
VSS	1
Ukupno	2
III PRAVNA I KADROVSKA SLUŽBA	
Master prava	1
VSS	1
VŠS	1
SSS	2
KV	1
Ukupno	6
IV SLUŽBA ZA FINANSIJE I RAČUNOVODSTVO	

VSS	1
SSS	2
Ukupno	3
V TEHNIČKA SLUŽBA	
SSS	5
VKV	1
KV	5
NK	2
Ukupno	13
VI SLUŽBA UGOSTITELJSTVA	
VSS	1
SSS	6
VKV	2
KV	5
NK	1
Ukupno	15
VII SLUŽBA OBJEKTA	
VSS	3
SSS	6
KV	4
Ukupno	13
KVALIFIKACIONA STRUKTURA UKUPNO	
Masteri nauka	2
VSS	10
VŠS	1
SSS	21
VKV	3
KV	15
NK	3
UKUPNO	55

Izvor: Podaci JP Aquana d.o.o. Banja Luka

1.10. Organizaciona struktura radnika

Organizaciona struktura radnika JP Aquana d.o.o. Banja Luka prikazana je u tabeli br. 3:

Tabela 3: Organizaciona struktura zaposlenih radnika JP Aquana d.o.o. Banja Luka

Pozicija	Broj radnika
I UPRAVA PREDUZEĆA	
Generalni direktor: Svetislav	1
Izvršni direktor za tehničke	1
Pomoćnik direktora	1
Ukupno	3
II ODJELJENJE INTERNE REVIZIJE	
Interni revizor	2
Ukupno	2
III PRAVNA I KADROVSKA SLUŽBA	

Rukovodilac pravne i	1
Stručni saradnik za pravne	1
Poslovni sekretar	1
Vozač-kurir	1
Referent za pravne i kadrovske	1
Službenik za javne nabavke	1
Ukupno	6
IV SLUŽBA ZA FINANSIJE I RAČUNOVODSTVO	
Rukovodilac službe	1
Knjigovođa	1
Blagajnik	1
Ukupno	3
V TEHNIČKA SLUŽBA	
Kućni majstor	2
Radnik na održavanju	4
Radnik na održavanju higijene	7
Ukupno	13
VI SLUŽBA UGOSTITELJSTVA	
Rukovodilac službe	1
Šef kuhinje	2
Pomoćni kuvar	2
Konobar	9
Magacioner	1
Ukupno	15
VII SLUŽBA OBJEKTA	
Rukovodilac objekata	1
Koordinator svih službi	1
Stručni saradnik za sport	2
Radnik na recepciji	4
Radnik na poslovima	5
Ukupno	13
UKUPNO RADNIKA	55
SEZONSKI RADNICI	
Spasioci (ugovori o djelu)	7

Izvor: Podaci dobijeni iz JP Aquana d.o.o. Banja Luka

1.11. Prodajna i nabavna mreža

Prodajna i nabavna mreža JP Aquana d.o.o. Banja Luka predstavljena je u narednoj tabeli:

Tabela 4: Prodajna i nabavna mreža JP Aquana d.o.o. Banja Luka

Najznačajniji dobavljači	Najznačajniji kupci
<ul style="list-style-type: none"> - HIFA-PETROL Sarajevo - Petaco - MH Elektroprivreda RS - Cotis - Georg komerc - Biscommerce d.o.o. 	<ul style="list-style-type: none"> - Makoprint - Fitnes centar „Plava Linija“ - Plivački klub „Borac“ - Plivački klub „Olimp“ - Plivački klub „AQUA STAR“ - Vaterpolo klub „Banja Luka“

<ul style="list-style-type: none"> - SHPP d.o.o. - Vodovod - JZU Institut za javno zdravstvo - Datalab Sarajevo - EIB Internationale - Advokatska kancelarija Plavšić N. Radmile - Grad Banja Luka 	<ul style="list-style-type: none"> - Vaterpolo klub „Borac“ - Grad Banja Luka - Fizička lica (bazeni)
---	--

Izvor: Podaci dobijeni iz JP Aquana d.o.o. Banja Luka

1.12. Misija privrednog subjekta

Misija JP Aquana d.o.o. Banja Luka je postati najveća turistička i zabavna atrakcija ove vrste u Banjaluci i širem okruženju, sa kompletnim sadržajem i povezanim uslugama.

1.13. Vizija privrednog subjekta

Vizija JP Aquana d.o.o. Banja Luke jeste u postizanju prepoznatljivosti, jačanju brenda i proširenju usluga stvaranjem kompletnog ambijenta za zabavu i odmor za roditelje i djecu, sa svim popratnim sadržajima.

1.14. Brend

Brend pod nazivom Aquana je prepoznatljiv u Banjoj Luci i šire, te postoji veliki potencijal da se brend ojača i promoviše u cilju postizanja vizije i misije poslovanja, te popravljavanja finansijskog, imovinskog i prinosnog položaja privrednog društva i izlaska iz zone gubitka.

2. FINANSIJSKA ANALIZA: ANALIZA PRINOSNOG, IMOVINSKOG I FINANSIJSKOG POLOŽAJA JP AQUANA D.O.O. BANJA LUKA

Finansijska analiza je analiza bilansa uspjeha, bilansa stanja i bilansa gotovinskih tokova. Finansijska analiza predstavlja analizu finansijskih izvještaja, izraženu putem relativnih pokazatelja i finansijskih racija. Radi se s ciljem dolaženja do saznanja o stanju i napretku procjenjivanog preduzeća u ostvarenju finansijskog rezultata, finansijskog položaja i promjenama salda gotovine preduzeća. Analiza treba da obuhvati najmanje tri prethodne godine, čime se obezbjeđuje vremensko upoređivanje. U narednom dijelu elaborata izvršena je finansijska analiza JP Aquana d.o.o. Banja Luka, odnosno analiza prinosnog, imovinskog i finansijskog položaja preduzeća.

2.1. Analiza prinosnog položaja JP Aquana d.o.o. Banja Luka

Prinosni položaj se analizira na osnovu podataka iz bilansa uspjeha, uz pomoć više pokazatelja i odnosi se na:

- strukturu finansijskog rezultata i uspješnost bilansa;
- rizik ostvarenja rezultata redovne aktivnosti, donju tačku rentabilnosti i stopu elastičnosti;
- finansijsku moć;
- rentabilnost.

2.1.1. Struktura finansijskog rezultata i uspješnost bilansa

Reklasifikovani i skraćeni bilans uspjeha JP Aquana d.o.o. Banja Luka je prikazan u sljedećoj tabeli:

Tabela 5: *Reklasifikovani i skraćeni bilans uspjeha JP Aquana d.o.o. Banja Luka*

Godina	2021.	2020.	2019.
1. Poslovni prihodi	1,965,071	1,853,123	2,269,857
2. Finansijski prihodi	3,372	1,808	3,121
3. Prihodi redovnih aktivnosti (1+2)	1,968,443	1,854,931	2,272,978
4. Ostali prihodi	26,457	4,354	13,685
5. Ukupan prihod (3+4)	1,994,900	1,859,285	2,286,663
6. Poslovni rashodi	2,298,888	2,220,287	2,722,079
7. Rashodi finansiranja (finansijski rashodi)	42,509	28,387	42,482
8. Rashodi redovne aktivnosti (6+7)	2,341,397	2,248,674	2,764,561
9. Ostali rashodi	67,955	81,254	23,318
9a. Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine	0	290	0
9b. Rashodi po osnovu promjene poslovnih politika	0	729	14,576
10. Ukupni rashodi (8+9+9a+9b)	2,409,352	2,330,947	2,802,455
11. Poslovni gubitak (EBIT) (1-6)	-333,817	-367,164	-452,222
12. Gubitak redovne aktivnosti (3-8)	-372,954	-393,743	-491,583
13. Bruto gubitak (EBT) (5-10)	-414,452	-471,662	-515,792
14. Porez na dobitak	0	0	0
15. Neto gubitak (EAT) (13-14)	-414,452	-471,662	-515,792

Izvor: Kalkulacija autora i finansijski izvještaji JP Aquana d.o.o.

Uočava se da JP Aquana d.o.o. Banja Luka kontinuirano posluje s gubitkom. Recimo, iako nije navedeno u prethodnoj tabeli treba imati u vidu da je neto gubitak 2018. godine iznosio čak 1,337,576 KM. Poslovni prihodi i poslovni rashodi su opadali od 2020. godine

zbog pandemije korona virusa i zatvaranja privrede. Gubitak je nešto niži u 2021. godini zbog oporavljanja nakon krize.

Struktura finansijskog rezultata iskazuje koliko od finansijskog rezultata prije oporezivanja pripada:

- poslovnom rezultatu;
- rezultatu finansiranja;
- rezultatu redovne aktivnosti;
- rezultatu ostalih prihoda i rashoda.

Ako se u ovu strukturu uključi i porez na dobitak, tada ona iskazuje i opterećenje ukupnog finansijskog rezultata (bruto dobitka) porezom iz dobitka i neto dobitak, odnosno ukupan dobitak.

U navedenoj strukturi finansijskog rezultata negativni finansijski rezultati iskazuju se sa minusom (-). Ovako prezentovana struktura finansijskog rezultata jasno iskazuje po osnovu kojih prihoda je ostvaren dati finansijski rezultat, da li je pozitivan ili negativan i koliko doprinosi bruto rezultatu, a koliko bruto rezultat opterećuje porez iz dobitka.

Bez obzira na konačan finansijski rezultat, bilans je uspješan ako iskazuje pozitivan rezultat redovne aktivnosti. Razlog tome je taj što rezultat redovne aktivnosti iskazuje uspjeh u obavljanju poslova kojim se preduzeće bavi, zbog čega je i osnovano. Ako je rezultat redovne aktivnosti pozitivan – dobitak, to dokazuje da su poslovi obavljeni sa uspjehom. Obrnuto, ako je rezultat redovne aktivnosti negativan – gubitak, to dokazuje da su poslovi obavljeni sa neuspjehom. Rezultat ostalih prihoda i rashoda nastaju u događajima koji se, u principu, ne ponavljaju. Otuda, za perspektivu preduzeća ti trenutni rezultati nisu toliko bitni kao što je bitan rezultat redovne aktivnosti.

Tabela 6: Struktura finansijskog rezultata JP Aquana d.o.o. Banja Luka

Godina	Iznos (KM)			Učešće (%)		
	2021.	2020.	2019.	2021.	2020.	2019.
1. Poslovni rezultat (EBIT)	-333,817	-367,164	-452,222	80.54%	77.84%	87.68%
2. Rezultat finansiranja	-39,137	-26,579	-39,361	9.44%	5.64%	7.63%
3. Rezultat redovne aktivnosti (1+2)	-372,954	-393,743	-491,583	89.99%	83.48%	95.31%
4. Rezultat ostalih prihoda i rashoda	-41,498	-77,919	-24,209	10.01%	16.52%	4.69%
5. Bruto rezultat EBT (3+4)	-414,452	-471,662	-515,792	100%	100%	100%
6. Porez iz dobitka	0	0	0			

7. Neto dobitak/ukupan gubitak (5 - 6)	-414,452	-471,662	-515,792	100%	100%	100%
---	-----------------	-----------------	-----------------	-------------	-------------	-------------

Izvor: Kalkulacija autora

Kod preduzeća JP Aquana d.o.o. rezultat redovne aktivnosti je negativan iz godine u godinu, kao i ostali rezultati poslovanja, što svjedoči o lošem poslovanju preduzeća. Uočava se da poslovni gubitak doprinosi ukupnom gubitku sa 80.54%. Rezultat finansiranja i rezultat ostalih prihoda i rashoda u 2021. doprinose ukupnom gubitku sa 9.44% i 10.01%, respektivno. Rezultat redovne aktivnosti doprinosi ukupnom gubitku sa 89.99% u 2021, što je očekivan, ali i upozoravajući rezultat.

Uspješnost bilansa može se iskazati odnosom rezultata redovne aktivnosti i zbira poslovnih i finansijskih prihoda (ratio uspješnosti):

$$\text{Ratio uspješnosti} = \frac{\text{Dobitak /gubitak redovne aktivnosti}}{\text{Poslovni + finansijski prihodi}}$$

Bilans će biti uspješan ako iskazuje pozitivan rezultat redovne aktivnosti, bez obzira na krajnji finansijski rezultat, a iz razloga što rezultat redovne aktivnosti predstavlja uspjeh u obavljanju osnovne djelatnosti preduzeća. Odnos rezultata redovne aktivnosti i zbira poslovnih i finansijskih prihoda iskazuje uspješnost bilansa JP Aquana d.o.o Banja Luka:

Tabela 7: Uspješnost bilansa JP Aquana d.o.o. Banja Luka

Godina	2021.	2020.	2019.
1. Gubitak redovne aktivnosti	-372,954	-393,743	-491,583
2. Poslovni prihodi	1,965,071	1,853,123	2,269,857
3. Finansijski prihodi	3,372	1,808	3,121
4. Prihodi redovnih aktivnosti (2+3)	1,968,443	1,854,931	2,272,978
5. Ratio uspješnosti (1/4)	-0.19	-0.21	-0.22

Izvor: Kalkulacija autora

Ratio uspješnosti pokazuje koliko se finansijskog rezultata redovne aktivnosti ostvaruje na svaku novčanu jedinicu poslovnih i finansijskih prihoda. Pošto Aquana d.o.o. ostvaruje gubitak redovne aktivnosti, ratio pokazuje koliko se od poslovnih prihoda dobija manje nego što su poslovni i finansijski rashodi. Dakle, s obzirom da je ostvaren gubitak, ratio uspješnosti utvrđuje za koliko su poslovni i finansijski rashodi viši od poslovnih i finansijskih prihoda. Vidimo da je ratio uspješnosti na približno istom nivou od 2019. do 2021. godine.

2.1.2. Rizik ostvarenja rezultata redovne aktivnosti, donja tačku rentabilnosti i stopa elastičnosti

Predmet analize rizika ostvarenja rezultata redovne aktivnosti, donje tačke rentabilnosti i stope elastičnosti je finansijski rezultat redovne aktivnosti, jer se taj rezultat ponavlja iz

godine u godinu i od njega zavisi napredak i opstanak preduzeća. Rezultati ostalih aktivnosti isključuju se iz ove analize jer su privremeni i povremeni.

Za ovu analizu troškove agregiramo u dvije grupe: (a) varijabilni rashodi i (b) fiksni i pretežno fiksni poslovni rashodi.

Varijabilne rashode čine:

- nabavna vrijednost prodate robe;
- troškovi materijala za izradu;
- troškovi energije i goriva;
- troškovi proizvodnih usluga;
- 40% troškova bruto zarada i naknada zarada.¹

Fiksne i pretežno fiksne poslovne rashode čine svi ostali troškovi prodatih učinaka koji su ravni ukupnim poslovnim rashodima umanjenim za varijabilne rashode.

U ovu analizu se uključuju i *neto rashodi finansiranja* koji su ravni razlici između rashoda i prihoda finansiranja.

Ostali prihodi i ostali rashodi nisu obuhvaćeni u analizi zbog toga što su neponovljivi, odnosno javljaju se s vremena na vrijeme.

Tabela 8: Varijabilni i fiksni i pretežno fiksni poslovni rashodi

Godina	2021.	2020.	2019.
1. Nabavna vrijednost prodate robe	89,437	58,682	128,151
2. Troškovi materijala	502,777	453,680	775,899
3. Troškovi bruto zarada i naknada	1,164,668	1,065,844	1,129,753
4. 40% od troškova bruto zarada i naknada	465,867	426,338	451,901
5. Troškovi proizvodnih usluga	122,452	152,360	173,980
6. Ukupni varijabilni rashodi (1+2+4+5)	1,180,533	1,091,060	1,529,931
7. Ukupni poslovni rashodi	2,298,888	2,220,287	2,722,079
8. Poslovni fiksni i pretežno fiksni rashodi (7-6)	1,118,355	1,129,227	1,192,148

Izvor: Kalkulacija autora

Tabela 9: Rizik ostvarenja rezultata redovne aktivnosti, donja tačku rentabilnosti i stopa elastičnosti

Godina	2021.	2020.	2019.
1. Poslovni prihodi	1,965,071	1,853,123	2,269,857
2. Varijabilni rashodi	1,180,533	1,091,060	1,529,931
3. Marža pokrića (1-2)	784,538	762,063	739,926
4. Poslovni fiksni i pretežno fiksni rashodi	1,118,355	1,129,227	1,192,148
5. Neto rashodi finansiranja (rezultat finansiranja)	39,137	26,579	39,361

¹ Ovi troškovi su uključeni sa 40%, jer se polazi od pretpostavke da 60% bruto zarada i naknada zarada otpada na zajamčene (garantovane) zarade svih zaposlenih i na ukupne zarade režijskog osoblja.

6. Poslovni gubitak (3-4)	-333,817	-367,164	-452,222
7. Gubitak redovne aktivnosti (6+5)	-294,680	-340,585	-412,861
8. Racio poslovnog rizika (3/6)	-	-	-
9. Racio finansijskog rizika (6/7)	-	-	-
10. Racio ukupnog rizika (8 x 9) ili (3/7)	-	-	-
11. Racio marže pokrića (3/1)	0.40	0.41	0.33
12. Potreban poslovni prihod za ostvarenje neutralnog poslovnog rezultata (4/11)	2,801,199	2,745,962	3,657,130
13. Potreban poslovni prihod za ostvarenje neutralnog rezultata redovne aktivnosti [(4+5) /11]	2,899,228	2,810,595	3,777,877
14. Procenat iskorišćenja poslovnog prihoda za ostvarenje neutralnog poslovnog rezultata $((12/1) \times 100)$	142.55	148.18	161.12
15. Stopa elastičnosti ostvarenja neutralnog poslovnog rezultata $[((1-12)/1) \times 100]$	-42.55	-48.18	-61.12
16. Procenat iskorišćenja poslovnog prihoda za ostvarenje neutralnog rezultata redovne aktivnosti $[(13/1) \times 100]$	147.54	151.67	166.44
17. Stopa elastičnosti ostvarenja neutralnog rezultata redovne aktivnosti $[((1-13)/1) \times 100]$	-47.54	-51.67	-66.44

Izvor: Kalkulacija autora

Poslovni rizik potiče najvećim dijelom od dva faktora: fluktuacije u prihodima i nivoa fiksnih operativnih troškova preduzeća. Racio poslovnog rizika iskazuje rizik ostvarenja poslovnog dobitka kao prinosa na ukupan kapital. *Finansijski rizik* potiče iz fiksnih finansijskih troškova i kamata te iskazuje njihov uticaj na fluktuaciju poslovnog dobitka. Finansijski rizik odnosi se na rizik ostvarenja dobitka redovne aktivnosti i neto dobitka kao prinosa na sopstveni kapital. *Ukupan rizik* objedinjuje poslovni i finansijski rizik. Racio ukupnog ili kombinovanog rizika iskazuje kako se mijenja dobitak redovne aktivnosti u odnosu na promjene marže pokrića.

U analizi nisu izračunata racija poslovnog, finansijskog niti ukupnog rizika jer preduzeće posluje s gubitkom, te su podaci međusobno neuporedivi zbog različitih predznaka. Međutim, treba imati u vidu da je samim tim što preduzeće posluje s gubitkom, ukupan i poslovni rizik veoma visok.

Iz proračuna se vidi da je u 2021. za ostvarenje neutralnog poslovnog rezultata potrebno ostvariti poslovni prihod od 2,801,199 što je za 836,128KM niže od trenutno ostvarenog poslovnog prihoda. Potreban poslovni prihod za ostvarenje neutralnog rezultata redovne aktivnosti je 2,899,228 u 2021. godini, dok je ostvareni prihod redovne aktivnosti 1,968,443 KM. Procenat iskorišćenja poslovnog prihoda za ostvarenje neutralnog rezultata redovne aktivnosti i procenat iskorišćenja poslovnog prihoda za ostvarenje neutralnog rezultata redovne aktivnosti su veoma veliki jer su ostvareni prihodi niži od potrebnih za neutralan rezultat.

Stopa elastičnosti ostvarenja neutralnog dobitka redovne aktivnosti iskazuje za koliko je ostvareni prihod veći nego što je potrebno za pokriće svih rashoda uključujući i rashode finansiranja. Viša stopa znači da je preduzeće udaljenije od poslovanja s gubitkom. Stope elastičnosti ostvarenja neutralnog poslovnog dobitka i dobitka redovne aktivnosti mogu da budu i negativne što je slučaj kod preduzeća koja posluju s gubitkom. Tada, dakle u slučaju JP Aquana d.o.o Banja Luka pokazuju koliko je ostvareni prihod manji od potrebnog (47,54% manji u 2021.) za ostvarenje neutralnog poslovnog dobitka /dobitka redovne aktivnosti.

2.1.3. Finansijska moć

Finansijska moć preduzeća se izražava:

- pokrivenošću troškova kamata,
- pokrivenošću fiksnih zaduženja,
- pokrivenošću preferencijalne dividende.

Racija pokriva obaveza mjere nivo do kog se određene obaveze preduzeća ispunjavaju i uključuju racio pokrivenosti troškova kamata, fiksnih obaveza i preferencijalne dividende. Najpoznatiji je **racio pokriva troškova kamata** koji predstavlja količnik poslovnog dobitka (EBIT-a) i troškova kamata.

Pošto JP aquana d.o.o. ostvaruje gubitak, nema smisla računati racija pokriva obaveza, jer u posmatranom periodu preduzeće nije ostvarilo poslovni dobitak ni u jednoj od godina. Treba napomenuti da se finansijski rashodi preduzeća u cjelokupnom iznosu odnose na troškove kamata (42,509 KM u 2021, 28,387 KM u 2020. i 42,482 KM u 2019. godini).

2.1.4. Rentabilnost

Rentabilnost je zarađivačka moć ili moć prinosa na uloženu imovinu, što se izračunava stopom rentabilnosti (prinosa). U teoriji i praksi ova stopa se zove i stopa porasta uložene imovine. Na primjer, ako je stopa rentabilnosti uložene imovine 10%, ovo znači da će uložena imovina biti vraćena kroz dobitak za deset godina (100/10), zbog čega se i naziva stopa povrata.

Postoji više načina mjerenja rentabilnosti: rentabilnost ukupnog kapitala, rentabilnost investiranog kapitala, rentabilnost sopstvenog kapitala (prinos na kapital- ROE), rentabilnost imovine (prinos na imovinu –ROA), neto dobitak po akciji, dividenda po akciji.

Rentabilnost ukupnog kapitala svjedoči o ekonomičnosti i efikasnosti korišćenja imovine. Stopa bruto odnosno neto prinosa na ukupan kapital dobijaju se kao količnik: (a) zbira bruto odnosno neto dobitka i rashoda kamata i (b) prosječne poslovne imovine u obračunskom periodu.

Rentabilnost investiranog kapitala (suma sopstvenog kapitala i dugoročnih obaveza) utvrđuje se preko prinosa na kapital (ROC), odnosno prinosa na investicije (ROI). Stopa neto prinosa na investirani kapital je količnik (a) zbira neto dobitka i rashoda kamata i (b) prosječnog investiranog kapitala u obračunskom periodu.

Kako oba navedena racija zahtijevaju ostvarivanje neto dobitka, nismo ih računali za JP Aquana d.o.o jer ne bi bili upotrebljivi.

Tabela 10: *Prinos na imovinu (ROA) i prinos na sopstveni kapital (ROE)*

	2021.	2020.	2019.
1. Poslovni gubitak (EBIT)	-333,817	-367,164	-452,222
2. Ukupna aktiva	28,579,611	31,015,401	32,320,417
3. ROA (1/2)	-0.012	-0.012	-0.014
4. Neto gubitak	-414,452	-471,662	-515,792
5. Sopstveni kapital	18,090,317	18,090,317	18,090,317
6. ROE (4/5)	-0.023	-0.026	-0.029

Izvor: Kalkulacija autora

Prinos na aktivu ili ROA je negativan što podrazumijeva da se na svaku KM ukupne imovine (aktive) ostvaruje 0,012 KM poslovnog gubitka u 2021. godini. Prinos na sopstveni kapital (ROE) takođe je negativan, što znači da se na svaku KM sopstvenog kapitala ostvaruje 0,023KM gubitka.

Neto dobitak po akciji i dividenda po akciji, logično, nisu utvrđeni, jer se radi o društvu s ograničenom odgovornošću.

2.2. Analiza imovinskog položaja

Imovinski položaj preduzeća čini aktiva, a analiza imovinskog položaja obuhvata:

- analizu strukture aktive,
- analizu operativne imovine,
- analizu stalne imovine,
- analizu obrtno imovine

2.2.1. Analiza strukture aktive

Struktura aktive pokazuje od čega se aktiva sastoji: upisani neuplaćeni kapital, stalna i obrtna imovina i recimo, gubitak iznad visine kapitala. Strukturu aktive determiniše intenzitet investiranja u pojedine oblike imovine i stepen korišćenja kapaciteta (zaposlenost) preduzeća. Kapitalno intenzivne aktivnosti podrazumijevaju velika ulaganja u stalnu imovinu, a radno intenzivne u obrtnu imovinu.

Tabela 11: *Struktura aktive JP Aquana d.o.o.*

	Iznos (KM)			Učešće (%)		
	2021.	2020.	2019.	2021.	2020.	2019.
1. Stalna imovina	18,446,548	18,727,304	19,009,078	64.54%	60.38%	58.81%
2. Obrtna imovina	402,603	375,961	317,698	1.41%	1.21%	0.98%
3. Gubitak iznad visine kapitala	0	0	0	0%	0%	0%

4. Poslovna aktiva (1+2+3)	18,849,151	19,103,265	19,326,776	65.95%	61.59%	59.80%
5. Vanbilansna aktiva	9730460	11912136	12993641	34.05%	38.41%	40.20%
6. Ukupna aktiva (4+5)	28,579,611	31,015,401	32,320,417	100%	100%	100%

Izvor: Kalkulacija autora i finansijski izvještaji JP Aquana d.o.o.

Struktura aktive JP Aquana d.o.o pokazuje iz čega se ukupna aktiva sastoji. Ukupnu aktivu u 2021. godini čini:

- 64.54 % stalne imovine
- 1.41 % obrtne imovine
- 34.05% vanbilansne aktive.

Ako posmatramo samo poslovnu aktivu, učešće stalne imovine je 97.86%, a učešće obrtne imovine 2.14% u poslovnoj aktivu u 2021. godini. Učešće stalne imovine u strukturi aktive je veoma visoko, zbog djelatnosti kojima se JP Aquana d.o.o. bavi.

2.2.2. Analiza operativne imovine

Operativnu imovinu sačinjava stalna i obrtna imovina, a sama struktura zavisi od djelatnosti preduzeća i efikasnosti korišćenja obrtne imovine. Efikasnost operativne imovine utvrđuje se preko koeficijenta obrta i broja dana trajanja obrta.

Tabela 12: Analiza operativne imovine i koeficijent obrta operativne imovine

Godina	2021.	2020.	2019.
1. Stalna imovina	18,446,548	18,727,304	19,009,078
2. Obrtna imovina	402,603	375,961	317,698
3. Operativna imovina (1+2)	18,849,151	19,103,265	19,326,776
4. Prihodi od prodaje	1,965,071	1,853,123	2,269,857
5. Finansijski prihodi	3,372	1,808	3,121
6. Prihodi od prodaje + finansijski prihodi (4+5)	1,968,443	1,854,931	2,272,978
7. Prosječna operativna imovina*	18,976,208	19,215,021	19,568,722
8. Koeficijent obrta operativne imovine (6/7)	0.104	0.097	0.116
9. Broj dana trajanja obrta operativne imovine = 365 / koeficijent obrta operativne imovine (8)	3,510	3,763	3,147

Izvor: Kalkulacija autora

*Prosječna operativna imovina se dobija kao prosjek operativne imovine po bilansu otvaranja i operativne imovine po zaključnom bilansu.

JP Aquana do.o. ima izuzetno niske koeficijente obrta operativne imovine zbog velike vrijednosti stalne imovine. Koeficijent obrta operativne imovine trebalo bi da bude najmanje jedan. Što je koeficijent obrta niži, broj dana trajanja obrta operativne imovine je veći, a efikasnost operativne imovine je niža (i obrnuto).

2.2.3. Analiza stalne imovine

Struktura stalne imovine uočava se iz bilansa stanja na osnovu vrsta stalne imovine i pokazuje od čega se sastoji stalna imovina.

Tabela 13: Struktura stalne imovine JP Aquana d.o.o.

	Iznos (KM)			Učešće (%)		
	2021.	2020.	2019.	2021.	2020.	2019.
I - Nematerijalna ulaganja (1)	4,568	4,759	5,354	0.02%	0.03%	0.03%
1. Koncesije, patenti, licence i ostala prava	4,568	4,759	5,354	0.02%	0.03%	0.03%
II - Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine (od 2 do 6)	18,441,980	18,722,545	19,003,724	99.98%	99.97%	99.97%
2. Zemljište	11,481,600	11,481,600	11,481,600	62.24%	61.31%	60.40%
3. Građevinski objekti	5,993,223	6,210,212	6,427,201	32.49%	33.16%	33.81%
4. Postrojenja i oprema	889,052	953,136	1,017,326	4.82%	5.09%	5.35%
5. Avansi za nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine	77,597	77,597	77,597	0.42%	0.41%	0.41%
6. Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	508	0	0	0.00%	0.00%	0.00%
STALNA IMOVINA (I+II)	18,446,548	18,727,304	19,009,078	100%	100%	100%

Izvor: Finansijski izvještaji JP Aquana d.o.o.

U strukturi stalne imovine u dominiraju zemljište sa 62.24% i građevinski objekti sa 32.49% učešća u 2021. Na postrojenja i opremu otpada 4.82%, dok je učešće nematerijalnih ulaganja u stalnoj imovini zanemarljivo malo – 0.02%.

Tabela 14: Koeficijent obrta stalne imovine

Godina	2021.	2020.	2019.
1. Prihodi od prodaje + finansijski prihodi	18,444,001	18,724,565	19,005,743
2. Stalna imovina	18,446,548	18,727,304	19,009,078
3. Prosječna stalna imovina	18586926	18868191	19140090
4. Koeficijent obrta stalne imovine (1/3)	0.992	0.992	0.993

Izvor: Kalkulacija autora

*Prosječna stalna imovina se dobija kao prosjek stalne imovine po bilansu otvaranja i stalne imovine po zaključnom bilansu.

Što je koeficijent obrta stalne imovine viši, bolja je efikasnost njegovog korišćenja. Pošto se radi o stalnoj imovini, očekivano je da su koeficijenta obrta niži nego u slučaju obrtne imovine.

Tabela 15: *Istrošenost osnovnih sredstava u 2022. godini*

Stavka	Ukupna sredstva koja podliježu amortizaciji (građevinski objekti, postrojenja i oprema)	Građevinski objekti (glavne zgrade)	Bazeni (dva velika i jedan srednji bazen)
1. Nabavna vrijednost sredstava koja podliježu amortizaciji	12,047,545	4,158,754	1,836,577
2. Otpisana (amortizovana) vrijednost)	5,233,632	953,953	411,926
3. Istrošenost osnovnih sredstava $[(1/3) \times 100]$ (%)	43.44%	22.94%	22.43%

Izvor: Kalkulacija autora na osnovu podataka iz Službe računovodstva i finansija JP Aquana d.o.o.

Stanje imovine je ocjenjivano preko amortizovanosti građevinskih objekata, postrojenja i opreme. Stopa amortizovanosti građevinskih objekata je 22.94%, a stopa amortizovanosti bazena 22.43%, što nije visoka stopa dotrajalosti za građevinske objekte. Procijenjeni ukupni vijek trajanja građevinskih objekata je 77 godina. S druge strane, oprema je visokoamortizovana, što upućuje na zaključak da je pri kraju korisnog vijeka. To znači da u relativno kratkom periodu, od 3 do 5 godina, slijede visoka ulaganja u zamjenu dotrajale opreme.

Prema podacima iz službe računovodstva, amortizacija materijalnih sredstava u JP Aquana d.o.o. Banja Luka obračunava se linearnom metodom, a za pojedina sredstva kao što je bazenska tehnika funkcionalnom metodom. Amortizacija alata, inventara, ambalaže i auto guma, za predmete čiji je vijek trajanja duži od jedne godine, obračunava se linearnom metodom. Troškovi održavanja i popravki priznaju se u rashodima perioda u kojem su nastali. Veća ulaganja koja dovode do promjena u prvobitno utvrđenim karakteristikama sredstava se kapitalizuju i amortizuju u toku njihovog očekivanog vijeka trajanja.

2.2.4. Analiza obrtne imovine

Struktura, stanje i efikasnost obrtne imovine. Struktura obrtne imovine vezana je za učešće vrsta obrtne imovine (zalihe, potraživanja od kupaca, kratkoročni plasmani i gotovina) u ukupnoj obrtnoj imovini.

Tabela 16: Struktura obrtne imovine JP Aquana d.o.o.

Godina	2021.	2020.	2019.	2021.	2020.	2019.
I ZALIHE, STALNA SREDSTVA I SREDSTVA OBUSTAVLJENOG POSLOVANJA NAMIJENJENA PRODAJI (1+2+3)	36,928	25,195	40,916	9.17%	6.70%	12.88%
1. Zalihe materijala	9,619	10,944	23,874	2.39%	2.91%	7.51%
2. Zalihe robe	17,441	14,074	16,296	4.33%	3.74%	5.13%
3. Dati avansi	9,868	177	746	2.45%	0.05%	0.23%
II KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, KRATKOROČNI PLASMANI I GOTOVINA	365,675	350,766	276,782	90.83%	93.30%	87.12%
4. Kratkoročna potraživanja (od 4.1. do 4.4.)	291,273	269,696	259,192	72.35%	71.74%	81.58%
4.1. Kupci - povezana pravna lica	59,798	24,827	16,060	14.85%	6.60%	5.06%
4.2. Kupci u zemlji	155,189	212,764	239,782	38.55%	56.59%	75.47%
4.3. Sumnjiva i sporna potraživanja	36,295	22,440	2,473	9.02%	5.97%	0.78%
4.4. Druga kratkoročna potraživanja	39,991	9,665	877	9.93%	2.57%	0.28%
5. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	63,626	58,920	5,983	15.80%	15.67%	1.88%
5.1. Gotovina	63,626	58,920	5,983	15.80%	15.67%	1.88%
6. Porez na dodatu vrijednost	5,928	15,883	2,880	1.47%	4.22%	0.91%
7. Aktivna vremenska razgraničenja	4,848	6,267	8,727	1.20%	1.67%	2.75%
OBRтна (TEKUĆA) SREDSTVA (I+II)	402,603	375,961	317,698	100%	100%	100%

Izvor: Kalkulacija autora

Zalihe, stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji učestvuju u obrtnoj imovini sa 9.17%, a kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i gotovina sa 90.83%. U okviru zaliha, u 2021. godini zalihe materijala, zalihe robe i dati avansi iznose 2.39%, 4.33% i 2.45%, respektivno. Zalihe su niske u odnosu na kratkoročna potraživanja i gotovinu, što možemo dovesti u vezu sa djelatnošću kojom se Društvo bavi. U okviru pozicije kratkoročnih potraživanja, kratkoročnih plasmana i gotovine, kratkoročna potraživanja čine 72.35%, gotovina 15.8%, PDV 1.47% i aktivna vremenska razgraničenja 1.2% obrtne imovine. JP Aquana d.o.o. nema kratkoročnih plasmana. Takođe, na sumnjiva i sporna potraživanja otpada 9.02%, što je više nego u proteklm godinama, a što treba imati u vidu kod analize strukture kratkoročnih potraživanja.

Efikasnost zaliha, potraživanja od kupaca i obrtne imovine

Efikasnost obrtne imovine mjeri se koeficijentom obrta i brojem dana vezivanja zaliha, potraživanja od kupaca i ukupne obrtne imovine. Koeficijenti obrta mjere efikasnost upravljanja obrtnom imovinom utvrđivanjem odnosa troškova prodatih proizvoda sa zalihama odnosno prihoda sa potraživanjima od kupaca. Njima se mjeri brzina kojom se potraživanja od kupaca pretvaraju u novac ili zalihe u prihode od prodaje.